

Aparador: coordina Ester Pino

■ Anne Carson Hombres en sus horas libres Pre-textos

Aquest és un dels cinc volums miscel·lanis que Anne Carson (1950) ha publicat, a més de la novel·la en vers *Autobiography on Red*, l'assaig *Economy of the Unlost* i el volum on versiona Safo. La seva obra és una de les mostres més latents de la poesia contemporània per la seva interdisciplinarietat; i *Hombres en sus horas libres*, la representació d'una veu que s'articula com a principi des de la distància i la més potent ironia. Una poesia clarament assagística on conflueixen els ambients més subtils i inefables –de clara tendència oriental– amb la intrusió de cites i apropaments a l'obra dels referents de Carson. Precisament en aquest volum pretén ressaltar els moments d'interiorització de noms com Artaud i Tolstoi, així com d'Emily Dickinson o Safo. El recull inclou poemes, una selecció de declaracions de Carson titulada "Vull ser insuportable" i textos tan experimentals com el que representa un diàleg poètic entre Virginia Woolf i Tucídides sobre les maneres que hi ha de comptar el temps. **Ester Pino**

■ Claudio Magris El viatjar infinit Edicions de 1984/Anagrama

Després de la publicació de *Vostè ja ho entendreà*, una deliciosa nouvelle que va descol·locar els lectors magrisians, Edicions de 1984 i Anagrama recuperen *L'infinito viaggiare* de Magris, del 2005; un compendi i una carpetada a l'autèntic projecte de l'escriptor de Trieste: "Viure, viatjar, escriure". Que la literatura comença amb la literatura de viatges és una fet que es materialitza amb l'Odissea d'*Homer*, i és dins mateix on es col·loca Magris per explicar com la literatura és un viatge, una trasllat perpetu, on les imatges es buiden i es tornen a omplir –com les maletes–. Un trasllat on tot flueix, tant l'escriptura sobre el paper com el viatjant en l'espai i el temps, i en l'evolució del jo. *Lâchez tout*, escrombrava Breton.

Però a *El viatjar infinit* Magris no es vol desfer de la identitat passada i recull les notes dels viatges, tant literaris com geogràfics, que més l'han copsat (entre el 1981 i el 2004) i que suposen una magnífica introducció a l'univers magrisià, on la seva veu ha analitzat cada pedra o placa que ha trobat pel camí. Un quadern de bitàcola que si bé a *Microcosmos* o *El Danubi* recollia les experiències des de la llunyania, i amb la conseqüent teorització i reinvenió, ara les seves notes estan lligades al moment immediat, a l'instant i, per tant, a la Història.

Les referències culturals que Magris hi aboca són inesgotables: no en va el seu to positivista torna a buscar la solució als temes fronterers en l'explicació en els seus referents (Goethe, Novalis). Tot viatge traspasa fronteres, i tot viatge suposa utopia i desencant; meravella i por davant del descobriment. Però és en la indagació on es pot arribar al respecte, i en l'espera que apareguin esclatxes per on es col·li una mica d'aire real; és a dir, és en el coneixement cultural on pot l'objectiu vital, per entendre's i entendre el seu voltant. I és així com a través del Quixot, per exemple, s'apropa a la realitat espanyola; i ofereix un fris d'Anglaterra, els països nòrdics, Orient i la seva especialitat: la Mittleuropa. **E.P.**

■ Émile Zola París Cabaret Voltaire

Nom indiscutible per copsar la renovació del concepte d'art en el si de la modernitat tal com l'entendem avui dia (*J'accuse*) i capítol de la narrativa francesa de l'últim terç del XIX, Zola va emprendre un gran paper documental en les seves novel·les que, en el cas de París, esdevenen un estudi social i humà de la gran ciutat. Gairebé després d'un segle d'absència a les llibreries, Cabaret Voltaire ha publicat, amb una edició molt acurada i en la seva versió íntegra, una de les últimes obres de Zola, del 1898, pertanyent a la sèrie de *Les tres ciutats*. Zola hi aboca la grandiositat d'una ciutat que –ja des de Baudelaire i l'enlluernat– causa estralls i esdevé centre indiscutible de tots els focus artístics i intel·lectuals europeus i internacionals. "Si el món antic havia tingut Roma, ara agonitzant, París regnava sobiranament sobre els temps moderns; era actualment el centre dels pobles, en aquell moviment continu que els porta de civilització en civilització, amb el sol, d'Orient a Occident. N'era el cervell". **E.P.**

■ Franco Moretti La literatura vista desde lejos Marbot Ediciones

Moretti segueix en la línia polèmica per renovar la base dels estudis literaris que va iniciar amb *Atlante del romanzo europeo* (1997) i en projecte que va dirigir *Il romanzo* (2001-2003). L'especialista italià té com a objecte d'estudi la literatura, però els mitjans per acostar-s'hi s'allunyen del *new historicism* i els estudis culturals tan en voga darrerament, o el *close reading* de la tradició anglosaxona. La intenció és abordar-la des de la distància, des d'un allunyament amb el text, i és així com parteix de l'auge de la novel·la al XVIII a Anglaterra, la seva evolució i el seu declivi, i intenta fer una cartografia literària, on el mapa apareix com a instrument per analitzar els textos i els gèneres.

Al final del llibre, Moretti obre una secció –la més interessant– d'arbres amb dades que donen una visió de les tècniques narratives més inflexives del XX (Henry James, Jane Austen, Marcel Proust, Virginia Woolf), amb resultats importants en relació amb el seu desglossament de l'evolució literària. **E.P.**

■ Mercè Ibarz Rodoreda. Exili i desig Empúries

En la fantàstica entrevista que li va fer Joaquín Soler Serrano per al programa *A fondo*, l'escriptora de Gràcia admetia que la seva obra era producte de l'època convulsa que li havia tocat viure, i que agraïa –igual que la filòsofa Maria Zambrano a l'article *Amo mi exilio*– que l'exili hagués travessat la seva vida. Tres dècades a l'estranger que van ser cabdals per a la maduresa personal i la plenitud creativa de l'autora, que va conèixer les conseqüències de la Segona Guerra Mundial i la seva postguerra.

En aquest assaig publicat a la col·lecció Biblioteca Universal d'Empúries, Mercè Ibarz fa un estudi de l'obra rodorediana amb l'exili i el desig com a paràmetres. Un estudi complet que repassa la història de la primera part del segle XX i la seva conflictivitat, alhora que aborda l'itinerari tant personal com professional de l'escriptora. L'assaig també inclou una antologia de textos de Rodoreda, i una selecció de la seva correspondència amb Joan Prat i Anna Murià. **E.P.**

■ Joan Baptista Xuriguera Desembre Edicions de 1984

Escrita el 1934, Edicions del 1984 ha decidit reeditar aquesta obra indestruable per entendre l'ideari polític de Joan Baptista Xuriguera (Menàrguens, 1908-Barcelona, 1987), avui dia principalment recordat per la Bíblia verbal catalana: *Els verbs catalans conjugats*. Però la seva producció va tocar també la poesia, la narrativa, el teatre, la història, l'assaig, el periodisme, la memorialística i la traducció, en més de 60 llibres publicats. El cas de *Desembre* és literatura de caire testimonial, que utilitza la realitat com a crítica al món burgès amb una preocupació pel sindicalisme i la mobilització social i política. Apropant-se als models vigents de la novel·la social espanyola, Xuriguera va bastir una obra que relata les activitats anarcosindicalistes i l'organització dels obrers per armar una vaga general. El món expressat per Xuriguera està dividit entre un jovent i uns obrers d'esquerres i, per l'altra banda, el poder establert on l'autor clarament es posiciona al costat dels primers i denuncia la injustícia social. **E.P.**

■ Josep Pla El relotger de Creixells Destino

En aquest llibre editat ara per separat, i que correspon a *Escrits empordanesos* (volum 38), Pla va donar compte de la investigació que va fer del personatge del Relotger de Creixells, un bandoler de molta anomenada que actuava a l'Empordà pels volts de la tercera guerra carlina. Acabada la Guerra Civil Pla es va interessar en la seva figura, "no solament per la part de criminalitat que pugui contenir" –el bandoler, a més de nombrosos raboris, va ser autor de 18 assassinats– "sinó per l'anarquia política i social que l'envoltà". A la vegada que s'acosta als descendents del bandoler i a la memòria dels habitants de l'Empordà, Pla traça l'ambient que es respirava en aquella època així com l'anàlisi anatómica del país. La mirada del prosista passavolant caça frases dels habitants i recompon a fragments una història, la del bandoler, que li serveix per jugar amb la cadència, les pauses i la música de la seva prosa com amb les veus de l'analista social, el políctològ, el pagès i –per sobre de tot– l'escriptor. **E.P.**

■ Confesión
Lev Tolstói
Acantilado

George Steiner sosté, a *Gramàtiques de la creació*, que fins ben entrat el segle XX tota obra literària seriosa en última instància es caracteritza per la presència de Déu, sigui afirmant-lo o negant-lo. A Tolstói aquesta presència transcendent és constant; de forma més o menys subtil en les seves novel·les, i més directament, de manera essencial, a la resta de la seva obra, com per exemple als seus diaris. O a aquest llibret, força desconegut aquí. En menys de 150 pàgines aquest tità de les lletres fa un repàs entenedor i directe de la seva vida espiritual: el buit existencial, l'absurd de la vida se li encaren just quan esdevé, al voltant de la cinquantena, un home 'realitzat': té una família exemplar, una salut de ferro, moltes propietats. Però no para de preguntar-se: "i després, què?". Tolstói encara és a temps de redreçar el camí, no vol acabar com el seu Ivan Íltx... I és que, com totes les respostes a les grans preguntes, la solució és senzilla i clara, evident. **Esdres Jaruchik**

■ Nick Hornby
Fiebre en las gradas
Anagrama

Amb aquest llibre a mig camí entre les memòries, l'assaig sociològic i l'anàlisi d'una obsessió, els fans de Hornby d'aquí (que són legió) poden apropiarse per fi a l'altra de les passions de l'autor anglès –a partir d'*Alta fidelidad* i també amb *31 cançons* ja coneixien la seva dèria, quasi malaltissa, per la música popular; pel pop en el sentit ampli del terme–. Es tracta del futbol. És estrany que fins ara no s'hagués traduït aquest primer llibre de Hornby, un èxit de crítica i públic des de la seva publicació a Anglaterra. Misteris de l'edició. Potser es podria adduir per justificar tanta demora (l'edició original és del 1992) que és un llibre massa 'local', ja que parla del seu amor, cec, passional, indestructible, per l'Arsenal. I sí, és això però és molt més. Malgrat que no s'estigui de parlar-nos de jugadors anglesos dels anys 60, 70 i 80 completament desconeguts pel lector mitjà d'aquí i de partits de Copa entre l'Arsenal contra equips de segona, tercera i quarta divisió, i també dels pocs partits importants que el seu equip ha disputat al llarg de tres dècades, Hornby parla de moltes coses més: dels canvis en la societat anglesa en aquells anys decisius, de política, de les relacions familiars i del seu propi procés de maduració. Entre record de partit i partit, aquesta vertadera obsessió que no es pot racionalitzar ni justificar, que simplement 'és', com totes les obsessions, li serveix per fer símils i paral·lelismes, tot sovint agafats amb pinces, (i aquí rau en part la gràcia del llibre), entre el que és seguir cegament 11 païos amb pantalons curts darrere una pilota i darrere uns altres 11 païos amb pantalons curts d'un altre color, amb la societat classista anglesa, amb els seus èxits i fracassos amb els estudis, amb les noies i, també, amb la música i la literatura. No cal ser aficionat al futbol per gaudir d'aquest llibre. Fins i tot pots odiar-lo, perquè es pot llegir com un suggerent estudi sociològic i com l'educació sentimental d'un noi normal i corrent a ritme de pilotes a l'àrea i gols. **E.J.**

■ Cormac McCarthy
No és país per a vells
Edicions 62/Mondadori

Per a qui encara no hagi vist la magnífica versió dels Coen de l'última llibre de McCarthy, Edicions 62 i Mondadori han traduït *No Country for Old Men*, l'última novel·la de Cormac McCarthy. La resta, evidentment, també hi ha està convidada, tot i que és impossible separar-se de la cara de Bardem cada cop que es llegeix el nom d'Anton Chigurgh. Aquest és un psicòpata assassí que aconsegueix escapar d'anar a la presó. Prèviament, i per pura casualitat, Llewelyn Moss, un veterà de la guerra del Vietnam, troba dins d'una mataça una maleta amb dos milions de dòlars. El problema és que aquests diners *per tanyen* a Chigurgh. Comença aquí una carrera violenta i despietada on els caràcters de perseguit i perseguidor són dibuixats per McCarthy de manera magistral. El seu estil directe, efectiu i minimalista és també una bona invitació a la lectura, ja que es tracta d'una narrativa de formes fresques, arriscades i innovadores. No se'n penediran. **E.P.**

■ Pilota de set
Joan Pinyol
Proa

Set personatges a la cerca d'un final... que no desvetlarem. Un final, però, en el qual tots aquests personatges hi conflueixen, ja que tots ells es troben de camí a Vilafranca del Penedès, a la C-15, la carretera que va de la capital del Bages a la capital de l'Alt Penedès i, en un moment i espai donats, coincideixen entre ells d'una manera força definitiva. Piñol ens presenta una dona amb una gana inabarcable, esfereïdora; un senyor que renege de tot i de tothom –menys d'ell mateix, és clar–; un obsedit pel sexe; la dona d'un suprem baliga-balaga o una garrega metòdicament insuportable, entre altres individus més convencionals del que sembla. Set personatges descrits amb humor i senzillesa en set contes lligats entre si o, millor dit, una novel·la formada per set capítols quasi independents... L'encert de l'obra, a part del to irònic, senzill, calderià, és aquesta estructura en forma de diferents perspectives sobre una mateixa conclusió, que no per ser previsible deixa de ser interessant i efectiva. **E.J.**

■ Andrea Camillieri
La pensió Eva
Edicions 62

No és un nou capítol de les peripècies del comissari Montalbano, però sí que se situa a la imaginària població de Vigàta. Com explica el mateix Andrea Camillieri, *La pensió Eva* és "una vacança narrativa que m'he volgut concedir davant la imminència del meu vuitanta anys". I ho ha fet inspirant-se en la seva infància, en una novel·la de ficció protagonitzada per Nenè, els seus amics i el seu despertar sexual. Les incògnites angoixants i les descobertes carnals les provocarà la pensió Eva, un bordell on les prostitutes canvien cada 15 dies. La desesperació de tenir-hi prohibida l'entrada fins la majoria d'edat farà que recorrin a tota mena d'argücies per materialitzar les seves fantasies eròtiques. Un cop obertes les portes del local, Camillieri fa gala de la seva capacitat de retrat psicològic i social per dibuixar la galeria de singulars personatges que hi passen i que hi treballen. Anys després, els joves passen de descobrir l'amor a la mort amb l'esclat de la guerra mundial, que pren protagonisme al tram final de novel·la, editada en català per Edicions 62 i en castellà per Salamandra. **Marina Carbó**

■ Gonzalo Pérez de Olaguer
Els anys difícils del teatre català
Arola Editors

Gonzalo Pérez de Olaguer (Gènova, 1936) ha estat íntimament lligat al món teatral des que va crear el 1963 el Grup Teatral Bambalinas, formació on va dirigir peces d'Arrabal o Frisch. Ha treballat com a crític i articulista en les publicacions més importants de l'Estat, i ha rebut el premi nacional de teatre en dues ocasions. La seva intensa activitat en el món de la crítica teatral principalment durant els setanta, segurament l'època més convulsa i activa del teatre català, està abocada en aquest llibre. Una memòria crítica profusament il·lustrada i acompanyada de material documental –fotografies, notícies– que confereix el millor frís del teatre de noms com Fabià Puigserver o Albert Vidal; l'aparició de companyies com Dagoll Dagom i la quadra de Salvador Tàvora, estretament lligada a Barcelona; l'impacte dels grans dramaturgs estrangers (de Beckett a Miller) i l'esperit reivindicatiu dels grups teatrals més independents, tot acompanyat d'un àlbum fotogràfic i retalls de premsa que donen compte del debat crític d'aquells anys. **E.P.**

■ Jordi Bianciotto
Guía universal del rock. De 1990 hasta hoy.
Robinbook

El periodista i crític musical Jordi Bianciotto reuneix en aquesta *Guía universal del rock. De 1990 hasta hoy* una exhaustiva recopilació de les bandes de rock alternatiu més significatives existents durant aquest període de temps. Ordenades per ordre alfabètic, cadascuna compta amb la seva biografia i un enfocament interpretatiu en què es descriu la seva proposta musical i se l'ubica en el seu context artístic. L'autor també inclou algunes referències discogràfiques amb les obres que considera més recomenables de cada grup. El llibre compta amb tres breus apèndixs sobre el rock espanyol, europeu i llatinoamericà, així com amb un detallat glossari dels diversos estils musicals existents en aquesta època. Al llarg de les seves pàgines queda palesa l'enorme diversitat de propostes que caracteritza tota aquesta fornada de bandes, tot i que el punt d'inici d'aquesta revolució musical es pot datar amb l'eclosió de Nirvana i del moviment grunge de principis dels noranta a Seattle. **Hugo de Cominges**